

Nowy początek dialogu społecznego

Oświadczenie europejskich partnerów społecznych, Komisji Europejskiej i prezydencji Rady Unii Europejskiej

Promowanie dialogu pomiędzy partnerami społecznymi jest uznawane w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej za wspólny cel Unii i państw członkowskich. „Unia uznaje i wspiera rolę partnerów społecznych na swoim poziomie, uwzględniając różnorodność systemów krajowych. Ułatwia ona dialog między nimi, szanując ich autonomię”;

Komisja na konferencji wysokiego szczebla 5 marca 2015 r. zaproponowała inicjatywę dotyczącą nowego początku dialogu społecznego. Na konferencji tej partnerzy społeczni i Komisja uzgodnili, że celem „nowego początku dialogu społecznego” powinno być większe zaangażowanie partnerów społecznych w europejski semestr, zwrócenie większej uwagi na budowanie zdolności krajowych partnerów społecznych, silniejsze zaangażowanie partnerów społecznych w kształtowanie unijnej polityki i stanowienie prawa UE oraz wyraźniejszy związek między umowami partnerów społecznych a lepszymi uregulowaniami prawnymi.

Sygnatariusze z zadowoleniem przyjmują zasadniczą rolę europejskiego dialogu społecznego jako istotnego elementu kształtowania polityki zatrudnienia i polityki społecznej, i w związku z tym z zadowoleniem przyjmują wzmocnienie dialogu pomiędzy partnerami społecznymi. W tym kontekście:

1. **Europejscy partnerzy społeczni** uzgodnili, że skupią swoje wysiłki na następujących obszarach działania:

Europejscy partnerzy społeczni reprezentujący różne branże:

- a) przyczynią się do wzmocnienia trójstronnego szczytu społecznego i dialogu makroekonomicznego;

- b) wdrożą działania uzgodnione w ich autonomicznym programie prac na lata 2015–2017 dotyczącym lepszego budowania zdolności i poprawy rezultatów wdrażania. Będzie to obejmować, w stosownych przypadkach, działania wspierające ich członków, jak uzgodniono w kontekście nowo ustanowionej podgrupy w ramach Komitetu ds. Dialogu Społecznego, upoważnionej do analizy działań następczych dotyczących unijnych instrumentów dialogu społecznego i wdrażania tych instrumentów;
- c) planują wdrożenie wspólnego projektu w latach 2016–2018, który obejmuje między innymi:
 - i. przygotowanie sprawozdania analitycznego mającego na celu sprzyjanie korzystaniu z Europejskiego Funduszu Społecznego – EFS – przez partnerów społecznych na szczeblu krajowym;
 - ii. organizację dwóch seminariów z myślą o wymianie praktycznych rozwiązań i wspieraniu silniejszej roli partnerów społecznych w procesie europejskiego semestru;
 - iii. organizację seminarium informacyjnego na temat digitalizacji;
- d) będą nadal poprawiać koordynację między poszczególnymi organizacjami na poziomie międzybranżowym i sektorowym. W ramach tej koordynacji stosowne organizacje powinny szanować wzajemnie swoją autonomię i umożliwiać konstruktywny i terminowy wkład w proces kształtowania polityki;
- e) będą informować Komisję na początku swoich negocjacji o wszystkich umowach ramowych i o ramach działań;
- f) będą informować Radę na początku swoich negocjacji o umowach ramowych, co do których zgodzili się, że zwrócą się o ich wdrożenie decyzją Rady.
- g) zorganizują na początku negocjacji seminarium informacyjne na temat autonomicznych umów ramowych i/lub ram działań.

Europejscy partnerzy społeczni reprezentujący różne branże i europejscy sektorowi partnerzy społeczni:

- a) będą nadal angażować swoich członków we wspólne i oddzielne działania i projekty dotyczące budowania zdolności służące:
 - i. promowaniu dialogu społecznego na poziomie międzybranżowym i sektorowym, w tym ich wyników na wszystkich szczeblach;
 - ii. zapewnieniu wdrożenia ich autonomicznych umów ramowych we wszystkich państwach członkowskich (zgodnie z art. 155 ust. 2 TFUE). Rodzaj wsparcia, które ma być zapewnione z myślą o wdrażaniu tych umów, może przybrać różne formy. Może ono obejmować działania ad hoc unijnych partnerów społecznych służące zapewnieniu wdrożenia umów w państwach członkowskich; działania w zakresie budowania zdolności; wymianę dobrych praktyk wśród krajowych partnerów społecznych;
- b) będą nadal czynić starania i oceniać potrzebę dalszych działań w swoich odpowiednich dialogach społecznych, by dotrzeć w państwach członkowskich do tych stowarzyszeń, które nie uczestniczą jeszcze w dialogu, zwiększyć liczbę członków i poprawić reprezentatywność związków zawodowych i organizacji pracodawców oraz zapewnić istnienie odpowiedniego mandatu umożliwiającego zawarcie umów;
- c) zobowiązują się do upublicznienia tekstu każdej umowy, w odniesieniu do której partnerzy społeczni zwracają się do Komisji o przedstawienie wniosku dotyczącego wdrożenia decyzją Rady.

2. Komisja będzie dążyła do:

- a) promowania i ulepszania dialogu społecznego zgodnie z duchem art. 154 TFUE;
- b) angażowania partnerów społecznych w kształtowanie polityki i stanowienie prawa na poziomie unijnym, na przykład poprzez konsultacje z unijnymi partnerami społecznymi dotyczące głównych inicjatyw zawartych w jej programie prac, które nie wchodzą w zakres stosowania art. 153 i 154 TFUE, ale które mogą mieć istotny wpływ na sytuację społeczną i sytuację w dziedzinie zatrudnienia;

- c) zwiększenia zaangażowania partnerów społecznych na szczeblu unijnym w zarządzanie gospodarcze i europejski semestr;
- d) zgodnie z programem lepszego stanowienia prawa i z uwzględnieniem specyfiki umów partnerów społecznych:
 - i. zapewniania partnerom społecznym wsparcia podczas negocjacji takich umów, w tym, na ich wniosek, informacji technicznych i prawnych, oraz
 - ii. dalszego oceniania reprezentatywności unijnych partnerów społecznych, m.in. w oparciu o analizę w ramach badań reprezentatywności prowadzonych przez Eurofound;
- e) przeanalizowania, czy wykorzystanie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, w szczególności Europejskiego Funduszu Społecznego, i innych stosownych linii budżetowych UE, może przyczynić się do wzmocnienia zdolności krajowych partnerów społecznych poprzez promowanie dialogu społecznego i budowanie zdolności;
- f) zachęcała do promowania tworzenia wiedzy na temat dialogu społecznego i wspierania budowania zdolności poprzez wzajemne uczenie się, identyfikację i wymianę dobrych praktyk.

3. **Prezydencja Rady Unii Europejskiej** przypomina, że w konkluzjach Rady pt. „Nowy początek zdecydowanego dialogu społecznego”, przyjętych 16 czerwca 2016 r., wezwano państwa członkowskie do podjęcia koniecznych kroków w celu:

- a) ścisłego zaangażowania partnerów społecznych w opracowywanie i realizację odpowiednich reform i polityk, zgodnie z praktyką krajową;

- b) wspierania lepszego funkcjonowania i skuteczności dialogu społecznego na szczeblu krajowym, prowadzącego do negocjacji zbiorowych i tworzącego odpowiednią przestrzeń dla negocjacji prowadzonych przez partnerów społecznych. Zważywszy na krajową praktykę w zakresie stosunków pracy, powinno to w szczególności obejmować udział krajowych rządów i partnerów społecznych w dyskusjach i uzgadnianiu formy prowadzenia tego dialogu, z jasnym podziałem kompetencji i wzajemnym szacunkiem, przy jednoczesnym wzajemnym poszanowaniu autonomii drugiej strony;
- c) promocji budowania i wzmocnienia zdolności partnerów społecznych poprzez różne formy wsparcia, w tym fachową wiedzę prawną i techniczną. Należy je zapewniać na wszystkich odpowiednich szczeblach, w zależności od potrzeb państw i partnerów społecznych, również w zakresie umożliwienia im przekształcenia się w stabilne i reprezentatywne organizacjami;
- d) zapewnienia terminowego i konstruktywnego udziału krajowych partnerów społecznych przy jednoczesnym poszanowaniu praktyk krajowych, także w ramach europejskiego semestru, aby wnieść wkład w skuteczną realizację zaleceń dla poszczególnych krajów;
- e) przy pełnym poszanowaniu autonomii partnerów społecznych i na ich wniosek – zapewniania informacji i porad, w tym informacji technicznych i prawnych, które zostaną uznane za właściwe i odpowiednie, dotyczących implikacji i praktycznych aspektów transponowania przez państwa członkowskie umów wynegocjowanych przez partnerów społecznych na szczeblu unijnym.

Sygnatariusze

W imieniu ETUC

W imieniu BUSINESSEUROPE

W imieniu CEEP

W imieniu UEAPME

W imieniu Komisji Europejskiej

W imieniu niderlandzkiej prezydencji Rady
Unii Europejskiej
